## Kompleksowe formy zachowania

- Ciągi zachowań elementarnych
- Odruchy złożone
- Ruchy dowolne
- Łańcuchy działań popędowych

## Instynkt

Zespół zachowań składający się z dziedziczonych części (Darwin)

Wrodzona zdolność, na bazie właściwego popędu, do wykonywania biologicznie celowych reakcji w postaci złożonego, wieloetapowego zachowania się, wyzwalanego i kierowanego przez bodźce zewnętrzne (Tinbergen

## Teleonomiczność zachowania

Zachowanie zwierząt i ludzi jest zwykle celowe- nastawione na realizację działań
- Odruchy wrodzone
- Wzbudzanie odpowiednich struktur mózgowych

W drodze ewolucji mechanizm biologiczny zachowań ukształtował się tak, że służą one np. przetrwaniu, prokreacji

## Wrodzony mechanizm wyzwalający

Zdolność zwierząt do właściwego reagowania na niektóre znaczące biologiczne bodźce środowiskowe bez konieczności wstępnego uczenia się

Ośrodkowe filtrowanie bodźców

Oparty na prostej analizie bodźca, nieodporny na nietypowe sytuacje

Może być uzależniony od motywacji
Np. Motyl skalnik-w momencie intensywnego żerowania wykazuje wrażliwość na kolor żółty i niebieski, ponieważ żeruje na roślinie o kwiatach takiej barwy. W momencie poszukiwania partnera- wrażliwość na kolor brązowy, którego są te motyle

## Wrodzony mechanizm wyzwalający (cont)

**Bodźce wyzwalające** (zwiększające prawdopodobieństwo wyzwolenia zachowania):
- Bodźce kluczowe- znaki
- Bodźce wyzwalacze- często suma bodźców

**Prawo heterogenicznego sumowania bodźców (Seitza)**- jeśli suma pobudzeń zmysłowych z poszczególnych bodźców przekroczy właściwą dla danego działania wartość progową, to zostaje wyzwolona reakcja

Przykłady bodźców wyzwalających:
- Głosy alarmowe (wyzwalacz)
- Schemat dziecięcości (kluczowy)
- Sylwetka ptaka drapieżnego
- Ubarwienie dzioba

**Bodźce ponadnormalne**- wyolbrzymione bodźce, bombardujące zmysły.
Np. pisklaki preferują ołówek z trzema czerwonymi paskami od dzioba z czerwoną plamką, bo trzy wydają się atrakcyjniejsze
Ostrygojad wolał wysiadywać jajko strusia pomalowane na swoje

## Sztywny wzorzec ruchowy (zachowania)

Specyficzne gatunkowo ciągi działań

Ruchy wspólne dla wszystkich osobników danego gatunku

Element fazy **konsumacyjnej** zachowania instynktowego

- Morfologiczna stałość (ale przy słabym pobudzeniu nie w pełni. Ruchy intencjonalne)
- Genetyczna determinacja (ale doświadczenie osobnicze ma znaczenie)

Przykład: Polowanie mątwy na krewetki ma cztery fazy (latencja, fiksacja wzroku, zbliżenie się, polowanie). Wszystkie etapy trwają zawsze ok. 10 sek. Pierwsza faza przy pierwszym polowaniu trwa ok.120 sek.

## Sztywny wzorzec ruchowy (zachowania) (cont)

Przykład 2: Papużki nierozłączki dwóch gatunków wyrywają pasek papieru, a potem go transportują. Pierwsza wyrywa krótsze pasmo i transportuje je dziobem, druga dłuższe pasmo transportuje ogonem. Kiedy je skrzyżowano, potomek wyrywał pasmo pośredniej długości i próbował wetknąć je w ogon, co nie wychodziło, więc dalej używał dzioba. Po którymś razie już nie próbował wetknąć pasma w ogon, ale pozostał mu obrót głowy w stronę ogona.

**Różnice od odruchu:**
- Wyzwalany przez zbiór bodźców
- Motywowany
- Może wystąpić bez udziału bodźców zewnętrznych

**Zachowanie upustowe**- występuje kiedy osobnik długo nie trafia na bodziec kluczowy w środowisku. Zachowanie pozbawione sensu w związku z brakiem adekwatnych bodźców.
Np. żucie gumy przy umiarkowanym głodzie



Sponsored by **Readable.com**
Measure your website readability!
https://readable.com